

รายงานการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน ในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

เอนก จันทรีไพร

ส.บ.(สาธารณสุขศาสตร์)

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน และเพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชน จำนวน 110 คน ศึกษาระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2569 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ส่วน คือ ข้อมูลส่วนบุคคล พฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน และ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติด มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา เท่ากับ 0.68 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด-ต่ำสุด t - test, และ One-way ANOVA

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.09$, S.D. = 1.30) ผลการเปรียบเทียบพบว่า ปัจจัยด้านตนเองและด้านเพื่อน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value < 0.05) ทศนคติที่มองว่าการสูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ดูเท่ และโก้เก๋ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 3.28$, p-value = 0.04) ปัจจัยด้านเพศ อายุ รายได้ผู้ปกครอง และประสบการณ์การสูบบุหรี่หรือดื่มแอลกอฮอล์ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะ โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานสาธารณสุข ควรร่วมกันส่งเสริมทักษะชีวิต การรู้เท่าทันสื่อ และการสร้างค่านิยมที่เหมาะสม เพื่อป้องกันพฤติกรรมการเสพยาเสพติดในกลุ่มเยาวชนอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม พฤติกรรมการเสพยาเสพติด เยาวชน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาสาธารณสุขและปัญหาสังคมที่สำคัญของประเทศไทย โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กและเยาวชนซึ่งถือเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคต การแพร่ระบาดของสารเสพติดส่งผลกระทบต่อทั้งด้านร่างกาย จิตใจ ครอบครัว เศรษฐกิจ และสังคม อีกทั้งยังมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยี ทำให้เยาวชนสามารถเข้าถึงสารเสพติดได้ง่ายขึ้น โดยเฉพาะบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ซึ่งถือเป็นสารเสพติดขั้นพื้นฐานที่อาจนำไปสู่

การใช้สารเสพติดชนิดรุนแรงอื่นในอนาคต (ศิริประภา เดชรอด, 2560) รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาสารเสพติดอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินโครงการต่าง ๆ เช่น โครงการ TO BE NUMBER ONE ซึ่งมุ่งส่งเสริมให้เยาวชนมีภูมิคุ้มกันทางจิตใจ กล้าคิด กล้าทำ และใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ผ่านกิจกรรมสร้างสรรค์ด้านกีฬา ดนตรี และกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อป้องกันไม่ให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด (กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข, 2560) นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังมีนโยบายสถานศึกษาสีขาว เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนมีมาตรการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาสารเสพติดและอบายมุขในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

แม้ว่าจะมีการดำเนินมาตรการป้องกันอย่างต่อเนื่อง แต่ปัญหาการสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในกลุ่มเยาวชนยังคงพบอย่างแพร่หลาย จากการสำรวจของสำนักงานสถิติแห่งชาติ (2563) พบว่า คนไทยอายุ 10 ปีขึ้นไปมีอัตราการสูบบุหรี่สูง และกลุ่มวัยรุ่นมีแนวโน้มเริ่มสูบบุหรี่ และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่อายุยังน้อย ขณะเดียวกันผลการสำรวจของเอแบคโพลล์พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติด ได้แก่ ความอยากรู้อยากลอง การชักชวนจากเพื่อน และค่านิยมที่มองว่าการสูบบุหรี่ หรือดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ดูเท และเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยเฉพาะเพื่อน สื่อ และค่านิยมทางสังคม มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรม การเสพยาเสพติดของเยาวชน

จังหวัดพะเยาเป็นอีกพื้นที่หนึ่งที่พบกลุ่มเยาวชนซึ่งอยู่ในช่วงวัยเสี่ยงต่อการทดลองใช้สารเสพติด โดยเฉพาะเยาวชนอายุระหว่าง 12-18 ปี ซึ่งเป็นวัยที่ต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน มีพฤติกรรมอยากรู้อยากลอง และอาจขาดทักษะในการตัดสินใจที่เหมาะสม ส่งผลให้มีโอกาสเข้าไปเกี่ยวข้องกับบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ได้ง่าย หากไม่ได้รับการดูแลหรือสร้างภูมิคุ้มกันที่เหมาะสมจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชน จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อให้ทราบถึงระดับและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน อันจะเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานสาธารณสุข ในการวางแผนส่งเสริมป้องกัน และพัฒนามาตรการเฝ้าระวังปัญหาสารเสพติดในเยาวชนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 5 ด้าน (ด้านตนเอง ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสื่อ) ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และพฤติกรรมการเสพยาเสพติด

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา อยู่ในระดับปานกลาง
2. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และพฤติกรรมการเสพยาเสพติด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น

ข้อมูลส่วนบุคคล

- เพศ
- อายุ
- สถานภาพทางครอบครัว
- ค่าใช้จ่าย

พฤติกรรมการเสพยาเสพติด

- ประสบการณ์
- ทักษะคิด / ความคิดเห็นเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์
- ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- ด้านตนเอง
- ด้านเพื่อน
- ด้านครอบครัว
- ด้านสิ่งแวดล้อม
- ด้านสื่อ

ตัวแปรตาม

พฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือนมีนาคม - พฤษภาคม 2569 ผู้วิจัยดำเนินการดัดแปลงแผนการวิจัยต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. ประชากร คือ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12 – 18 ปี ซึ่งพักอาศัยในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนทั้งหมด 110 คน จากหมู่บ้านที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้ง 4 แห่ง (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน, 2569)

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12 – 18 ปี โดยใช้เกณฑ์คัดเข้าจากจำนวนหมู่บ้านทั้งหมด 4 แห่ง ที่อยู่ในเขตพื้นที่รับผิดชอบของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

เกณฑ์คัดเข้า เยาวชนที่มีอายุระหว่าง 12 – 18 ปี พักอาศัยในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน ไม่มีปัญหาในเรื่องการสื่อสาร และสมัครใจยินดีเข้าร่วมโครงการวิจัย

เกณฑ์คัดออก เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่าหรือเท่ากับ 11 ปี และเยาวชนที่มีอายุมากกว่า 18 ปีขึ้นไป ที่พักอาศัยในเขตพื้นที่ มีปัญหาในเรื่องการสื่อสาร ไม่ยินยอมที่จะให้ความร่วมมือและยินยอมให้ข้อมูล

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นเยาวชนทั้งชายและหญิงทั้งหมด ซึ่งใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Random-Sampling) ของกลุ่มเป้าหมายแต่ละหมู่บ้าน โดยใช้เกณฑ์เป้าหมายการคัดเลือกคัดเข้ากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 110 คน แสดงได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 จำนวนประชากรของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

หมู่บ้าน	เพศ		กลุ่มตัวอย่าง (คน)
	ชาย	หญิง	
หมู่ 1 ตลาดใหม่	14	18	32
หมู่ 2 สองพี่น้อง	12	8	20
หมู่ 3 บางสวน	8	9	17
หมู่ 4 คลองบางคล้า	23	18	41
รวม	57	53	110

แหล่งที่มา : สถิติจำนวนเยาวชน จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของเยาวชน ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพทางครอบครัว และค่าใช้จ่ายของนักเรียน

ส่วนที่ 2 ศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการเสพสารเสพติดของเยาวชน ประกอบไปด้วย ประสพการณ์ด้านทัศนคติหรือความคิดของนักเรียน มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบตามสภาพจริง จำนวน 9 ข้อ และด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ผู้วิจัยได้แยกศึกษาเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านตนเอง ด้านเพื่อน ด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสื่อ มีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบตามสภาพจริง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ จำนวนทั้งหมด 35 ข้อ ประกอบด้วย ด้านตนเอง จำนวน 7 ข้อ ด้านเพื่อน จำนวน 6 ข้อ ด้านครอบครัว จำนวน 7 ข้อ ด้านสิ่งแวดล้อม จำนวน 9 ข้อ และด้านสื่อ จำนวน 6 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. แบบสอบถามพฤติกรรมการเสพสารเสพติดได้รับการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป จากนั้นนำไปทดลองใช้กับเยาวชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.50–0.80 และตรวจสอบความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

2. แบบสอบถามความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.81 มีค่าความยากง่ายรายข้ออยู่ระหว่าง 0.20–0.80 และมีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (KR-20) เท่ากับ 0.72

3. แบบสอบถามปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ได้ค่า IOC เท่ากับ 0.68 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้ออยู่ระหว่าง 0.60–1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นตามวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.94

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยให้ความสำคัญกับการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างที่ร่วมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมีการจัดทำเอกสารแจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย เอกสารพิทักษ์สิทธิแนบไว้กับแบบสอบถามเพื่อแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบว่าข้อมูลทุกอย่างที่อยู่ในแบบสอบถามผู้วิจัยจะเก็บเป็นความลับ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการวิจัยเท่านั้น ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามมีความเป็นอิสระในการตัดสินใจ ไม่มีการบังคับหรือทำให้เกิดความเกรงใจ โดยวิจัยนี้ได้ผ่านการพิจารณาจริยธรรมการศึกษาวิจัยในมนุษย์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา เลขที่ PH_CCO_REC 030/2569 รับรองวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2569

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาครั้งนี้มีขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. จัดทำเอกสารเสนอสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อพิจารณาอนุมัติการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเสพยาเสพติดประเภทบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของเยาวชนในเขตพื้นที่
2. ติดต่อประสานงานกับสถานที่และชุมชนที่ถูกเลือกทำการศึกษา โดยผู้วิจัยติดต่อขอหนังสือแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา
3. ขออนุญาตผู้นำชุมชนในการเก็บข้อมูลและติดต่อประสานงานกับผู้เกี่ยวข้องกับการป้องกันสารเสพติดในชุมชน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาขั้นตอน และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล พร้อมกับนัดหมายวันเวลาที่เก็บข้อมูล
4. ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ให้กลุ่มตัวอย่างทราบพร้อมทั้งอธิบายคำชี้แจงในการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจด้วยตัวเอง
5. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนถูกต้องของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสูงสุด-ต่ำสุด t-test และ One-way ANOVA

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ด้านข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างเป็นเพศชาย ร้อยละ 51.82 มีอายุระหว่าง 16-18 ปี ร้อยละ 60.91 อายุเฉลี่ย 15.78 ปี (S.D. = 1.66) พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา ร้อยละ 61.82 ด้านพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัว พบว่า บิดาเป็นผู้สูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์มากที่สุด โดยเยาวชนได้รับค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครองไม่เกิน 100 บาทต่อวัน และผู้ปกครองมีรายได้ตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป ด้านพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน พบว่า เยาวชนไม่เคยสูบบุหรี่ ร้อยละ 74.55 และไม่เคยดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ ร้อยละ 45.45 สำหรับผู้ที่เคยสูบบุหรี่หรือดื่มเกิดจากความอยากรองและมีจำนวนครั้งในการสูบบุหรี่หรือดื่มไม่เกิน 10 ครั้ง โดยเครื่องดื่มที่นิยมดื่มมากที่สุดคือ เบียร์ รองลงมาคือ สุรา และไวน์ ทั้งนี้ด้านทัศนคติและความรู้เกี่ยวกับสารเสพติด พบว่า เยาวชนมีความคิดเห็นว่าการสูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ไม่ได้ทำให้ดูเท่ และโก้เก๋ และไม่เห็นว่าการดื่มแอลกอฮอล์เป็นเรื่องปกติของลูกผู้ชายทั่วไป นอกจากนี้ ยังมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษของสารเสพติดในประเด็นผลกระทบต่อสุขภาพและอุบัติเหตุในระดับดี อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าบางส่วนขาดความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบและผลกระทบทางสังคมจากการดื่มสุรา เมื่อพิจารณาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์โดยภาพรวม พบว่า เยาวชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง คิดเป็นร้อยละ 42.73 รองลงมาคือระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 40.91 และระดับต่ำ คิดเป็นร้อยละ 16.36 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 14.05 คะแนน (S.D. = 3.24) แสดงได้ดังตาราง 2

ตาราง 2 ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสารเสพติดประเภทบุหรี่และเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ของเยาวชนโดยภาพรวม

ระดับความรู้ความเข้าใจ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับสูง (ได้คะแนนตั้งแต่ 16 คะแนน ขึ้นไป)	45	40.91
ระดับปานกลาง (ได้คะแนนระหว่าง 12 – 15 คะแนน)	47	42.73
ระดับต่ำ (ได้คะแนนน้อยกว่าหรือเท่ากับ 11 คะแนน)	18	16.36
$\bar{X}$	14.05	
S.D.	3.24	

2. ผลการศึกษาระดับของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในเขตพื้นที่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน อำเภอบางคล้า จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X}$ = 73.31, S.D. = 1.30) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}$ = 18.61, S.D. = 1.28) รองลงมาคือ ด้านครอบครัว ($\bar{X}$ = 14.50, S.D. = 1.28) ด้านตนเอง ($\bar{X}$ = 14.45, S.D. = 1.25) ด้านสื่อ ($\bar{X}$ = 12.90, S.D. = 1.22) และด้านเพื่อน ($\bar{X}$ = 12.85, S.D. = 1.34) ตามลำดับ ดังตาราง 3

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การเสพยาเสพติดของเยาวชน

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ด้านตนเอง	14.45	1.35	น้อย
ด้านเพื่อน	12.85	1.34	น้อย
ด้านครอบครัว	14.50	1.28	น้อย
ด้านสิ่งแวดล้อม	18.61	1.28	น้อย
ด้านสื่อ	12.90	1.22	น้อย
รวม	73.31	1.30	น้อย

ผลการศึกษารายด้าน พบว่า ด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การหาซื้อบุหรี่ และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ง่ายมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.35, S.D. = 1.39) รองลงมาคือ การมีแหล่งบันเทิง ใกล้ชุมชนหรือสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 2.17, S.D. = 1.31) ด้านครอบครัว พบว่า การที่ครอบครัวคาดหวังในตัว เยาวชนมากเกินไปมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.17, S.D. = 1.32) รองลงมาคือ การเลี้ยงดูแบบเข้มงวดของบิดา มารดา ($\bar{X}$ = 2.12, S.D. = 1.30) ด้านตนเอง ความอยากรู้อยากลอง ($\bar{X}$ = 2.78, S.D. = 1.39) รองลงมา คือ ความเครียดจากปัญหาชีวิต ($\bar{X}$ = 2.42, S.D. = 1.55) ด้านสื่อ พบว่า การรับรู้ข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.38, S.D. = 1.35) รองลงมาคือ สื่อจากภาพยนตร์และละคร ($\bar{X}$ = 2.27, S.D. = 1.33) และด้านเพื่อน พบว่า การถูกเพื่อนชักชวนให้สูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}$ = 2.48, S.D. = 1.46) รองลงมาคือ ความผิดหวังด้านความรัก ($\bar{X}$ = 2.22, S.D. = 1.32)

ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยระหว่างปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรม การเสพยาเสพติด พบว่า ปัจจัยด้านตนเอง (F = 15.88, p -value = 0.00) และด้านเพื่อน (F = 2.52, p -value = 0.03) มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านครอบครัว ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านสื่อ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง 4

ตาราง 4 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยจำแนกตามปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมกับพฤติกรรม การเสพยาเสพติด

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	F	p-value
ด้านตนเอง	14.45	1.35	15.88	0.00*
ด้านเพื่อน	12.85	1.34	2.52	0.03*
ด้านครอบครัว	14.50	1.28	0.26	0.96
ด้านสิ่งแวดล้อม	18.61	1.28	1.11	0.36
ด้านสื่อ	12.90	1.22	1.85	0.10

* p -value < 0.05

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเสพยาเสพติด พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ การพักอาศัยร่วมกัน การสูบบุหรี่และการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ภายในครอบครัว ค่าใช้จ่ายและรายได้ของผู้ปกครอง ประสิทธิภาพและความถี่ในการสูบบุหรี่หรือดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงทัศนคติเกี่ยวกับการดื่มแอลกอฮอล์ ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) อย่างไรก็ตามพบว่าทัศนคติที่มองว่าการสูบบุหรี่หรือการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ดูเท่ และโก้เก๋ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 3.28, p\text{-value} = 0.04$) ดังแสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน ($n = 110$)

ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเสพยาเสพติด	$\bar{X}$	S.D.	t	F	p-value
เพศ			0.22	-	0.83
ชาย	72.47	1.62			
หญิง	73.85	1.99			
อายุ (ปี)			1.64	-	0.11
13 – 15 ปี	81.31	0.86			
16 – 18 ปี	70.03	0.93			
การพักอาศัยร่วมกัน			-	3.08	0.17
พักอาศัยอยู่กับบิดามารดา	66.75	0.79			
พักอาศัยอยู่กับบิดา	80.69	0.86			
พักอาศัยอยู่กับมารดา	89.61	1.07			
พักอาศัยอยู่กับญาติ	68.75	1.32			
การสูบบุหรี่ภายในครอบครัว			-	0.61	0.72
บิดา	77.29	0.91			
มารดา	128.00	0.99			
ญาติ	73.00	0.97			
พี่	71.57	1.03			
ปณิเสธ	69.65	0.90			
การดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ภายในครอบครัว			-	1.62	0.15
บิดามารดา	54.54	0.40			
บิดา	79.00	1.03			
มารดา	81.00	1.14			
ญาติ	79.29	0.78			
พี่	68.00	0.97			

ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเสพยาเสพติด	$\bar{X}$	S.D.	t	F	p-value
ปฏิเสธ	66.85	0.90			
ค่าใช้จ่ายจากผู้ปกครอง			-	0.94	0.43
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 100 บาท	60.24	1.95			
101 - 150 บาท	80.00	1.03			
151 - 200 บาท	73.50	0.80			
มากกว่าหรือเท่ากับ 201 บาท	60.33	1.07			
รายได้ผู้ปกครอง			-	0.31	0.82
- น้อยกว่าหรือเท่ากับ 10,000 บาท	79.60	1.12			
- 10,001 บาท ถึง 15,000 บาท	77.52	0.88			
- 15,001 บาท ถึง 20,000 บาท	74.36	1.13			
- มากกว่าหรือเท่ากับ 20,001 บาท	70.27	0.82			
ประสบการณ์ในการสูบบุหรี่ของเยาวชน			-	0.86	0.49
สูบเป็นบางครั้ง	103.25	1.03			
เคยสูบแต่เลิกแล้ว	71.75	0.01			
เคยสูบแต่อยากลอง	69.45	0.49			
ไม่เคยสูบบุหรี่	72.87	1.04			
จำนวนการสูบบุหรี่ (ครั้ง)			-	1.33	0.27
10 ครั้ง หรือต่ำกว่า	71.64	0.93			
11 - 20 ครั้ง	72.00	0.51			
มากกว่า 20 ครั้ง	97.71	0.69			
ประสบการณ์ในการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน			-	1.81	0.13
ดื่มเป็นบางครั้ง	72.50	0.78			
เคยดื่มแต่เลิกแล้ว	84.75	1.10			
เคยดื่มแต่อยากลอง	56.85	0.73			
ไม่เคยดื่มแอลกอฮอล์	79.56	1.01			
จำนวนการดื่มแอลกอฮอล์ (ครั้ง)			-	1.28	0.28
10 ครั้ง หรือต่ำกว่า	68.43	0.96			
11 - 20 ครั้ง	72.14	0.22			
มากกว่า 20 ครั้ง	89.33	0.72			
หลายครั้งจนจำไม่ได้	77.39	1.04			
ประเภทเครื่องดื่ม			-	0.23	0.87

ปัจจัยส่วนบุคคลและพฤติกรรมการเสพยาเสพติด	$\bar{X}$	S.D.	t	F	p-value
สุรา	70.47	0.91			
เบียร์	73.98	0.92			
ไวน์	73.98	10.4			
เครื่องดื่มของมีนเมา เช่น น้ำข้าว สาโท	84.00	1.10			
ทัศนคติเรื่องการขึ้นภาษี			-	0.49	0.61
เปลี่ยนแปลง	78.79	0.98			
ไม่เปลี่ยนแปลง	71.44	1.04			
ไม่แน่ใจ	71.43	0.81			
ทัศนคติเรื่องการทำให้ดูเท่ และโก้เก๋			-	3.28	0.04*
ใช่	109.20	0.23			
ไม่ใช่	71.07	0.92			
ไม่แน่ใจ	78.00	0.80			
ทัศนคติเรื่องการดื่มสุราเป็นเรื่องปกติธรรมดา			-	1.74	0.18
ใช่	85.57	0.82			
ไม่ใช่	68.96	0.90			
ไม่แน่ใจ	77.45	0.98			
ทัศนคติเรื่องการดื่มทำให้สามารถทำงานได้ดี			-	2.00	0.14
ใช่	89.38	0.91			
ไม่ใช่	69.34	0.95			
ไม่แน่ใจ	74.67	0.80			

*p-value < 0.05

ทั้งนี้ เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธี Least Significant Difference (LSD) พบว่า กลุ่มเยาวชนที่มีความคิดเห็นว่า “ใช่” แตกต่างจากกลุ่ม “ไม่แน่ใจ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.05) โดยกลุ่มที่มีความคิดเห็นว่า “ใช่” มีแนวโน้มได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่อ พฤติกรรมการเสพยาเสพติดมากกว่า ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม “ใช่” กับ “ไม่ใช่” และกลุ่ม “ไม่ใช่” กับ “ไม่แน่ใจ” ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังตาราง 6

ตาราง 6 การเปรียบเทียบรายคู่ค่าเฉลี่ยของทัศนคติเรื่องการสูบบุหรี่หรือการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้ ดูเท่ และโก้เก๋ กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติด โดยวิธี Least Significant Difference (LSD)

ทัศนคติ	ใช่	ไม่ใช่	ไม่แน่ใจ
ใช่	-		
ไม่ใช่	0.22	-	
ไม่แน่ใจ	0.05*	0.65	-

*p-value < 0.05

จากตาราง 6 พบว่า การเปรียบเทียบรายค่าเฉลี่ยของทัศนคติเรื่องการสูบบุหรี่หรือการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ทำให้ดูเท่ และโก้ กับปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติด โดยวิธี Least Significant Difference (LSD) พบว่า เยาวชนที่มีความคิดเห็นว่า “ใช่” แตกต่างจากกลุ่ม “ไม่แน่ใจ” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (p-value = 0.05) โดยกลุ่มที่มีความคิดเห็นว่า “ใช่” มีแนวโน้มได้รับอิทธิพลจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดสูงกว่า ส่วนการเปรียบเทียบระหว่างกลุ่ม “ใช่” กับ “ไม่ใช่” และกลุ่ม “ไม่ใช่” กับ “ไม่แน่ใจ” ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 73.31$, S.D. = 1.30) ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากเยาวชนส่วนใหญ่มีการรับรู้และตระหนักถึงผลกระทบของสารเสพติด รวมถึงได้รับการดูแลและปลูกฝังจากครอบครัว โรงเรียน และชุมชนอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดในระดับน้อย สอดคล้องกับพุทธิพร พงศ์นนทกุลกิจ (2561) พบว่า พฤติกรรมการป้องกันการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายอยู่ในระดับดี โดยปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมการป้องกัน ได้แก่ ความแข็งแรงในชีวิต การเปิดรับสื่ออย่างมีวิจารณญาณ และทัศนคติที่เหมาะสมต่อการใช้สารเสพติด ซึ่งช่วยลดอิทธิพลของปัจจัยเสี่ยงด้านสภาพแวดล้อมได้ และสอดคล้องกับการศึกษาของสรวิชัย เหล่าตรุณ (2561) พบว่า สัมพันธภาพในครอบครัว อัตมโนทัศน์ สัมพันธภาพกับเพื่อน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันการใช้สารเสพติดของนักเรียน แสดงให้เห็นว่าการมีครอบครัวที่อบอุ่นและการคบเพื่อนที่เหมาะสม สามารถช่วยลดโอกาสการเข้าไปเกี่ยวข้องกับสารเสพติดได้

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับน้อย โดยด้านสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 18.61$, S.D. = 1.28) รองลงมาคือ ด้านครอบครัว ($\bar{x} = 14.50$, S.D. = 1.28) ด้านตนเอง ($\bar{x} = 14.45$, S.D. = 1.35) ด้านสื่อ ($\bar{x} = 12.90$, S.D. = 1.22) และด้านเพื่อน ($\bar{x} = 12.85$, S.D. = 1.34) สอดคล้องกับการศึกษาของช่อแก้ว ส่งแสงทอง (2560) พบว่า ปัจจัยด้านทักษะการปฏิเสธ ความสัมพันธ์กับครอบครัว โรงเรียน ชุมชน และสื่อ มีส่วนช่วยในการป้องกันพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา และสอดคล้องกับการศึกษาของ นงคราญ ณรงค์ศักดิ์ (2561) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่มีการสอดแทรกความรู้เกี่ยวกับการป้องกันสารเสพติด มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้ปลอดภัย และจัดกิจกรรมสร้างสรรค์เพื่อป้องกันปัญหาสารเสพติดในกลุ่มนักเรียน รวมถึงสอดคล้องกับพงษ์ศักดิ์ อ้นมอย (2562) พบว่า การมีเพื่อนสนิทดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และการพบเห็นสื่อโฆษณาเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีความสัมพันธ์

กับพฤติกรรมกรรมการดื่มของเยาวชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และการศึกษาของ Stanley (2019) พบว่า ปัจจัยด้านเพื่อน ครอบครัว และโรงเรียน มีผลต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของเยาวชน โดยเฉพาะการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและสภาพแวดล้อมครอบครัวที่ไม่เหมาะสม และ Mulhall (2016) พบว่า การดำเนินโครงการป้องกันสารเสพติดในโรงเรียนช่วยเพิ่มความรู้และทัศนคติที่ดีต่อการป้องกันสารเสพติด

2. ปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน มีผลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน พบว่า ปัจจัยด้านตนเองและด้านเพื่อนมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยภายในตัวบุคคลและอิทธิพลจากกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน สอดคล้องกับการศึกษาของสรวิชัย เหล่าตรุน (2561) พบว่า สัมพันธภาพกับเพื่อนและอัตมโนทัศน์เป็นปัจจัยสำคัญที่สามารถทำนายพฤติกรรมป้องกันการใช้นิโคตินของนักเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับกรมพลศึกษา กองสารวัตรนักเรียน (2560) พบว่า ผู้ที่มีอิทธิพลต่อการใช้นิโคตินครั้งแรกของนักเรียนส่วนใหญ่คือเพื่อน รวมทั้งการมีเพื่อนที่ใช้สารเสพติดทั้งในและนอกโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการใช้นิโคตินของนักเรียน และการศึกษาของนิรันดร์ ไชยศรี (2562) พบว่า ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เยาวชนเริ่มใช้นิโคติน คือ การชักชวนจากเพื่อนและความอยากรู้อยากลอง และการศึกษาของพนทิพย์ จักรทอง (2563) พบว่า ความต้องการการยอมรับจากกลุ่มเพื่อนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการใช้นิโคตินของเยาวชน นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า ทัศนคติที่มองว่าการสูบบุหรี่หรือการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้ดูเท่ และโก้เก๋ มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F = 3.28, p\text{-value} = 0.04$) โดยกลุ่มที่มีความคิดเห็นว่า “ใช่” มีค่าเฉลี่ยของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมสูงกว่ากลุ่มอื่น สะท้อนให้เห็นว่า ค่านิยมและทัศนคติเชิงบวกต่อบุหรี่และแอลกอฮอล์อาจส่งผลให้เยาวชนมีแนวโน้มได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ได้แก่ เพศ อายุ การพักอาศัย รายได้ผู้ปกครอง ค่าใช้จ่าย และประสบการณ์การสูบบุหรี่หรือดื่มแอลกอฮอล์ ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} > 0.05$) แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยดังกล่าวอาจไม่ได้เป็นตัวกำหนดอิทธิพลด้านสภาพแวดล้อมต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชนในพื้นที่ศึกษาอย่างชัดเจน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย โรงเรียน ครอบครัว ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันส่งเสริมความรู้และสร้างความตระหนักเกี่ยวกับพิษภัยของสารเสพติด โดยเฉพาะบุหรี่และเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พร้อมพัฒนาทักษะชีวิต ทักษะการปฏิเสธ และจัดกิจกรรมสร้างสรรค์สำหรับเยาวชน เนื่องจากปัจจัยด้านตนเอง ด้านเพื่อน และทัศนคติที่มองว่าการสูบบุหรี่หรือดื่มแอลกอฮอล์เป็นสิ่งที่ดูเท่ มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาปัจจัยอื่นที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมการเสพยาเสพติดของเยาวชน เช่น สุขภาพจิต ความเครียด การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และอิทธิพลจากสื่อ รวมทั้งพัฒนาและประเมินประสิทธิผลของโปรแกรมป้องกันสารเสพติดในสถานศึกษาและชุมชน เพื่อให้ได้แนวทางป้องกันที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมพลศึกษา กองสารวัตรนักเรียน. (2560). รายงานสถานการณ์พฤติกรรมเสี่ยงด้านสารเสพติดของนักเรียนและเยาวชน. กรุงเทพมหานคร: กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2560). คู่มือการดำเนินงานโครงการ TO BE NUMBER ONE ในสถานศึกษา. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต.
- ช่อแก้ว ส่งแสงทอง. (2560). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันสารเสพติดของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา. *วารสารวิชาการสาธารณสุข*, 26(3), 421–430.
- นงคราญ ณรงค์ศักดิ์. (2561). การดำเนินงานสถานศึกษาสีขาวกับการป้องกันปัญหาสารเสพติดในโรงเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 20(2), 95–107.
- นิรันดร์ ไชยศรี. (2562). ปัจจัยที่มีผลต่อการเริ่มต้นใช้สารเสพติดของเยาวชนไทย. *วารสารพยาบาลสาธารณสุข*, 33(1), 88–99.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2560). ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: จามจุรีโปรดักท์.
- พงษ์ศักดิ์ อ้นมอย. (2562). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน. *วารสารควบคุมโรค*, 45(2), 145–156.
- พุทธิพร พงศ์นนทกุลกิจ. (2561). ปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการใช้ยาเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารการพยาบาลและการศึกษา*, 11(4), 73–84.
- พนทิพย์ จักรทอง. (2563). อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนต่อพฤติกรรมการใช้สารเสพติดของวัยรุ่น. *วารสารวิจัยสุขภาพและการพยาบาล*, 36(1), 112–124.
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน. (2569). รายงานสถิติจำนวนเยาวชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ. ฉะเชิงเทรา: โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบางสวน.
- ศิริประภา เดชรอด. (2560). สถานการณ์และปัจจัยเสี่ยงของการใช้สารเสพติดในวัยรุ่นไทย. *วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน*, 3(3), 45–56.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2563). การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2563. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- สรวิชัย เหล่าดรณ. (2561). ปัจจัยทำนายพฤติกรรมป้องกันการใช้สารเสพติดของนักเรียนมัธยมศึกษา. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์*, 24(2), 55–69.
- Mulhall, P. F. (2016). School-based drug prevention programs and students' attitudes toward substance use. *Journal of School Health*, 86(6), 428–435.
- Stanley, L. R. (2019). Peer, family, and school influences on adolescent substance use. *Journal of Adolescent Health*, 65(3), 380–386.